

KATALOGU I PROVIMIT

G J U H Ë A N G L E Z E

GJUHA E DYTË E HUAJ

PROVIMI I MATURËS NË GJIMNAZ

VITI SHKOLLOR 2010/2011

Katalogun e provimit e përgatitën:

Doc. Dr. Igor Llakiq, Instituti për Gjuhë të Huaja

Fadila Kajeviq, Enti për Shkollim

Jadranka Grboviq, Gjimnazi „Slobodan Shkeroviq“ - Podgoricë

Snezhana Brajoviq, SHM „Ivan Goran Kovaçiq“ - Herceg Novi

Divna Paleviq Shturm, Qendra e Provimeve

Përktheu: Luigj Berisha

PËRMBAJTJA

1. Hyrje.....	4
2. Qëllimet e përgjithshme të provimit.....	5
3. Struktura e provimit ekstern.....	6
4. Programi i provimit.....	6
4.1. Temat.....	6
4.2. Përmbajtjet gjuhësore.....	7
4.3. Qëllimet e provimit.....	9
5. Shembulli i testit.....	10
Rregullat.....	10
1. Të dëgjuarit.....	11
2. Të lexuarit.....	13
3. Gramatika dhe leksiku.....	17
4. Të shkruarit.....	20
6. Zgjidhja e testit dhe mënyra e vlerësimit.....	22
7. Literatura.....	26

1. HYRJE

Matura Shtetërore në sistemin arsimor të Malit të Zi futet në vitin shkollor 2010/11 dhe paraqet kontrollimin ekstern të standardizuar të arritjeve shkollore të nxënësve në fund të arsimit katërvjeçar në gjimnaz. Në bazë të Ligjit për gjimnazin ("Fleta zyrtare e RMZ", nr. 64/02 e 28.11.2002, 49/07 e 10.08.2007 dhe 45/10 e 04.08.2010), Provimi i Maturës jepet në mënyrë ekstern (neni 38), kurse për përgatitjen e materialeve të provimit dhe zbatimin e procedurës së Maturës Shtetërore është e ngarkuar Qendra e Provimeve të Malit të Zi.

Katalogu i provimit hollësisht e përshkruan provimin ekstern nga gjuha angleze si gjuhë e dytë e huaj. Katalogu i provimit u kushtohet nxënësve dhe mësimeve të tyre. Në katalogun e provimit janë dhënë qëllimet e përgjithshme të provimit, struktura e provimit dhe përmbajtja e lëndës që nënshtrohet provimit. Në të ndodhet edhe shembulli i testit me skemë për vlerësim .

2. QËLLIMET E PËRGJITHSHME TË PROVIMIT

Qëllimet e provimit janë të bazuara në kompetencat gjuhësore që janë përkufizuar me programin e lëndës.

Kompetencat linguistike:

- njohja e gjuhës së huaj në nivel të fonetikës, morfologjisë, sintaksës, semantikës, leksikut dhe në nivel të tekstit si dhe aftësi për komunikim me shkrim.

Kompetencat sociolinguistike:

- aftësia e kuptimit të teksteve duke marrë parasysh në qëllimin e tyre dhe rrethanat jashtëtekstuale në të cilat zhvillohet komunikimi;
- zotërimi i komunikimit me shkrimi.

Kompetenca e diskursit:

- njohja e strategjive të cilat nxënësvë u mundësojnë që ta realizojnë komunikimin në formë të shkrimit (organizojnë, bëjnë strukturimin dhe përshtatjen e porosisë).

Njohja e strategjive, zgjidhja e problemeve në komunikim:

- njohja e strategjive për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve dhe mposhtjes së pengesave në të kuptuar.

Dijet sociokulturore:

- njohja e aspekteve të rëndësishme të shoqërisë dhe kulturës së vendeve që flasin anglisht dhe vetëdijes për ngjashmëritë dhe dallimet në mes të botës ku jetojnë dhe atë që njohin përmes mësimin të gjuhës angleze.

3. STRUKTURA E PROVIMIT EKSTERN

Provimi me shkrim nga gjuha angleze përbëhet nga katër fusha: të dëgjuarit, të lexuarit, gramatika e leksiku dhe të shkruarit. Pa marrë parasysh në numrin e pyetjeve, çdo fushë sjell numër të njëjtë të pikëve nga gjithsej 100 pikë.

Pjesa	Fusha /koha	Përmbajtja	Tipi i detyrave	Merr pjesë në test
1	Të dëgjuarit 15 minuta	2 detyra → dialogu → paraqitja	→ me zgjedhje të shumëfishtë → me zgjedhje alternative → me përgjigje të shkurtër	25%
2	Të lexuarit 30 minuta	2 detyra → tekstet deri në 800 fjalë (letra, broshura, artikulli gazetaresk, reportazhi)	→ me zgjedhje të shumëfishtë → me zgjedhje alternative → me bashkim → radhitje → me përgjigje të shkurtër	25%
3	Gramatika e leksiku 30 minuta	3-4 detyra → Gramatika → leksiku	→ cloze testi i tipit të mbyllur → cloze testi i tipit të hapur → transformimi i fjalive → ndërtimi i fjalëve	25%
4	Të shkruarit 45 minuta	2 detyra → mesazhi i shkurtër (40-50 fjalë) → të shkruarit e hartimit (100-120 fjalë)	→ mesazhi me e - mail → letra zyrtare dhe jozyrtare, artikulli, raporti, tregimi, eseja, hartimi në të cilin shpreh argumente pro dhe kundër ndonjë pikëpamjeje	25%

4. PROGRAMI I PROVIMIT

4.1. TEMAT

1. Familja, shtëpia dhe mjedisi
2. Raportet në familje dhe shoqëri
3. Koha e lirë dhe argëtimi
4. Arsimimi
5. Të ushqyerit
6. Shëndeti
7. Blerja
8. Udhëtimet
9. Veprimtaritë shërbyese
10. Ngjarjet aktuale dhe shoqëria
11. Klima dhe kushtet kohore

4.2. PËRMBAJTJET GJUHËSORE

F J A L Ë T

Emri

- regular and irregular plural forms, plural only/singular only, foreign plural
- countable & uncountable
- Genitive: 's, ' , double genitive, Saxon genitive with measures, time expressions

Përemri

- personal pronouns
- demonstrative pronouns (*this, these, that, those*)
- possessive pronouns
- relative pronouns (*who, whom, that, which, whose*)
- interrogative pronouns
- reflexive/emphatic pronouns
- indefinite pronouns (*somebody, anything, everybody...*)

Nyja

- indefinite article *a/an*, definite article *the*, zero article

Rrethanori i sasisë

- *some, any, no, every, much, many, several, few, a few, little, a little*

Folja

- Verb forms
- Present Simple
- Present Continuous
- Past Simple
- Past Continuous
- Present Perfect
- Present Perfect Continuous
- Past Perfect
- Future forms
 - will + V
 - be going to + V
 - Present Simple
 - Present Continuous
 - Future Continuous^R
 - Future Perfect Simple^R
- Past Perfect Continuous^R
- Sequence of Tenses
- Question Tags
- Imperative
- Causative *have/get*
- *I wish* (present & past time reference), *I wish/If only* + S + would
- *used to*
- *be used to*
- Modal auxiliaries and modal auxiliaries equivalents
- (*can, could, must, will, would, need, shall, should, may, might*,
- *have to, be able to, be allowed to*)
- modals + perfect infinitive
- Passive Voice
 - Passive Voice (all tenses)
 - Passive Voice with O_d and O_i
 - passive infinitive: *to be* V_{-ed/en}
 - passive gerund: *being* V_{-ed/en}
 - It + passive + that clause (*it is believed that...*)
- Multi-part verbs
- Gerund or Infinitive

- Verbs followed by V_{-ing} and infinitives
- verbs of reporting + Gerund /Infinitive;
- verbs of perception + V /V_{-ing}
- phrases + gerund
- verbs expressing likes & dislikes + V / V_{ing}
- Infinitive (with /without to)
- perfect infinitive (with /without to)

Lidhëza

- Coordinating: *and, but, as well as, or, either ...or, neither... nor*
- Subordinating: *that, after, before, since, until, when, while, because, as, where, if, unless, what*

Numërori

- cardinal numbers
- ordinal numbers

Mbiemri

- Possessive adjectives: *my, your, his, her, its, our, their*
- demonstrative adjectives (*this, these, that, those*)
- regular and irregular comparison of adjectives (comparative, superlative)
- comparison of equality (*as+adj+as*) & inequality (*not so+adj+as*)
- comparison of adjectives (superiority; inferiority)
- participles: present participle V_{-ing}, past participle V_{-ed/en}
- adjective word order

Ndajfolja

- manner (*fast*), place (*here*), time (*now*), degree (*very*), frequency (*often*)
- Comparison of adverbs
- adverbs with two forms
- word order

Parafjala

- position, direction, time

KRIJIMI I FJALËVE

- derivation
- compound nouns (*newspaper, waiting- room, pocket money*), adjectives

SINTAKSA

- Affirmative sentences
- Negative sentences
- Questions: Yes/No questions, wh-questions
- Tag Questions
- Imperative
- Nominal clauses (*that*),
- Relative clauses (defining, non-defining - *who, whom, which, that, whose*)
- Adverbial clauses (denoting time, place and conditional clauses – types 0, 1, 2, (3R))
- Clauses of Purpose (*in order to, so that*),
reason: *as, because, since, Comparison (the...the...)*,
- Reported Speech (statements, questions, commands)
- Linking devices (*however, generally, in addition*)

^RReceptivno

4.3. QËLLIMET E PROVIMIT

Qëllimet e provimit janë përkufizuar në bazë të mënyrës së detyrueshme të kontrollimit të dijes dhe standardeve arsimore, kurse përfshijnë shkathtësitë e të dëgjuarit, të lexuarit dhe të shkruarit si dhe gramatikën e leksikun.

TË DËGJUARIT

Duke dëgjuar llojet e ndryshme të teksteve të folurit autentik siç janë udhëzimet, lajmet, lajmërimet, shpalljet, raportet, komentimet, fjalimet, tregimet, bisedat joformale, intervistat, diskutimet nxënësi/ja është në gjendje:

- t'i kuptojë idetë kryesore të tekstit që dëgjon,
- t'i kuptojë disa informata, eksplicite ose implicite,
- t'i vërejë qëndrimet, idetë, mendimet dhe emocionet,
- ta dallojë regjistrin.

TË LEXUARIT

Duke lexuar llojet e ndryshme të teksteve (letrat, broshurat, artikujt gazetaresk, reportazhet, tekstet letrare) nxënësi/ja është në gjendje:

- ta njohë llojin dhe dedikimin e tekstit,
- ta kuptojë esencën e tekstit si tërësi, si dhe lidhjet në mes të pjesëve të tij,
- ta gjejë informatën eksplicite të dhënë në tekst,
- ta kuptojë informatën implicite në tekst, respektivisht t'i njohë qëndrimet dhe emocionet të cilat nuk janë dhënë në mënyrë eksplicite,
- ta nxjerr përfundimin për domethënien e fjalës së panjohur nga konteksti.

TË SHKRUARIT

Nxënësi/ja është në gjendje:

- që në **interaksionin e shkruar** të shkruaj e-mailin, mesazhin, letrën zyrtare dhe letrën jozyrtare,
- që në **produktin e shkruar** të shkruaj rezymenë, artikullin, raportin, përshkrimin e njerëzve, vendeve, ngjarjeve dhe situatave, tregimin, hartimin në të cilin paraqet argumentet pro ose kundër ndonjë pikëpamjeje.

Gjatë kësaj pune nxënësi/ja

- shfrytëzon leksikun përkatës dhe gramatikën me shenja të pikësimit dhe drejtshkrim korrekt,
- bën strukturimin logjik të tekstit duke bashkuar qartë idetë me mjetet gjuhësore përkatëse,
- shfrytëzon regjistrin përkatës.

GRAMATIKA DHE LEKSIKU

Duke shfrytëzuar saktë shenjat e pikësimit dhe drejtshkrimin, nxënësi/ja është në gjendje:

- t'i përdor strukturat gjuhësore gjegjëse në nivel të formave të fjalës, frazave, klauzave dhe fjalive,
- t'i përdor fjalët gjegjëse, frazat, idiomat dhe kolokimet.

5. SHEMBULLI I TESTIT

RREGULLAT

Provimi nga gjuha e huaj do të mbahet në kushte të njëjta dhe në mënyrë të njëjtë për të gjithë nxënësit e klasës së katërt të gjimnazit.

Materiali i provimit do të paketohet në zarfe të veçanta dhe të sigurta, të cilat do të hapen para nxënësve menjëherë para fillimit të provimit.

Në provim nuk lejohet

- prezantimi i rrejshëm
- hapja e detyrave të provimit para kohës së lejuar
- pengimi i nxënësve tjerë
- përshkrimi nga nxënësi tjetër
- shfrytëzimi i mjeteve të palejuara dhe telefonit celular
- shfrytëzimi i fjalorit
- dëmtimi i shifrës në librezën e testit
- mosrespektimi i shenjës për përfundimin e provimit

Mjetet e lejuara: lapsi i thjeshtë dhe lapsi kimik/stilolapsi.

Punimi i nxënësit duhet të jetë i shkruar me laps kimik ose stilolaps.

Pas provimit, testet do të paketohen dhe do të kthehen në Qendrën e Provimeve, ku do të organizohet vlerësimi i tyre.

1. TË DËGJUARIT

1.1. For questions 1- 5, choose the correct answer (A, B or C).

1. Listen to Kate talking about physical exercises.

What kind of advice is she offering?

- A. How to lose weight.
- B. How to travel faster.
- C. To join a local gym.

2. Listen to an interview with an actress.

What is the actress doing?

- A. expressing regret
- B. making a comparison
- C. offering advice

3. Listen to Matthew describing someone.

Whom is Matthew describing?

- A. his girlfriend
- B. his mother
- C. his sister

4. Listen to a young man talking to his brother.

What is the young man doing?

- A. expressing an opinion
- B. giving advice
- C. making suggestions

5. Listen to a man talking to someone.

What is the relationship between the man and the person he is talking to?

- A. employer and employee
- B. father and daughter
- C. husband and wife

1.2. You will hear a mother talking about her daughter's computer skills. For questions 1-6, choose the correct answer (A, B or C).

1. Jennifer had problems with
 - A. a computer game.
 - B. her daughter.
 - C. penguins.

2. Sarah is in grade
 - A. four.
 - B. five.
 - C. six.

3. What did Sarah's mother realise about Sarah?
 - A. Sarah liked Mozart a lot.
 - B. Sarah was a good dancer.
 - C. Sarah was the best person to help.

4. Which of the following is true about computer support specialists?
 - A. They are strong people.
 - B. They sell computers.
 - C. They solve problems.

5. What is an average annual salary of a computer specialist?
 - A. \$ 14,350
 - B. \$ 44,315
 - C. \$ 44,350

KËSHILLA

Çdo tekst do ta dëgjoni dy herë.

Para dëgjimit të parë do të keni kohë të mjaftueshme që t'i lexoni pyetjet. Gjatë kohës së dëgjimit të parë përgjigjuni në pyetje më të lehta.

Te dëgjimi i dytë përgjigjuni në pyetjet e mbetura.

Pas dëgjimit do të keni kohë të mjaftueshme që t'i përshkruani përgjigjet tuaja në fletën për përgjigje.

2. TË LEXUARIT

2.1 Read the text and for questions 1-8, choose the correct answer (A, B or C).

Foods Taste Better With McDonald's Logo, Kids Say

1. Hamburgers, French fries, chicken nuggets, and even milk and carrots all taste better to kids if they think they came from McDonald's, a study by Dr. Thomas Robinson, a professor of pediatrics and of medicine at Stanford University, suggests.
2. His team had 63 children, ages 3 and 5, sample five foods: chicken nuggets, a hamburger, french fries, baby carrots and milk. The chicken nuggets, hamburger and french fries were all from McDonald's; the carrots and milk were from a grocery store. Each sample was divided into two portions: one wrapped in a McDonald's wrapper or placed in a McDonald's bag and the other in a wrapper without the McDonald's logo.
3. After taste-testing, 77 percent said the labelled fries tasted better, fifty-four percent preferred McDonald's-wrapped carrots. "Kids don't just ask for food from McDonald's," Robinson said. "They actually believe that the chicken nugget they think is from McDonald's tastes better than an identical, unbranded nugget."
4. "This study demonstrates simply and elegantly that advertising literally brainwashes young children," said Dr. David Katz, the director of the Prevention Research Center at Yale University School of Medicine. "Kids, it seems, literally do judge a food by its cover. And they prefer the cover they know," said Katz.
5. Further research revealed that one-third of the children ate at McDonald's more than once a week, and more than three-quarters had McDonald's toys at home. In addition, the children in the study had an average of 2.4 televisions in their homes. More than half the kids had a TV in their bedrooms. "We found that kids with more TVs in their homes and those who eat at McDonald's more frequently were even more likely to prefer the food in the McDonald's wrapper," Robinson said.
6. A McDonald's spokesperson said that this is an important study and the company has been working on providing healthy food choices. "McDonald's own 'branding' of milk, apples, salads, and other fruits and vegetables has directly resulted in major increases in the purchases of these menu items by moms, families and children," he said. "The fact is, parents make the decisions for their children."
7. Last December, McDonald's and nine other food companies agreed to devote at least half their advertising to promoting healthier choices for children. But many experts remain unimpressed. "The best response the fast-food industry could make," Robinson said, "is to change their menus to include a majority of healthful foods instead of encouraging consumption of high-fat, high-calorie foods."

8. It is estimated that McDonald's spends more than \$1 billion dollars per year on U.S. advertising. "It's really an unfair playing field out there for young children. It's very clear they cannot understand the persuasive nature of advertising."
9. Children in the United States are already subject to epidemic obesity and rising rates of onset diabetes. If current trends persist, even greater threats, such as heart disease in adolescence, could become common. "The branding of junk foods into the minds of young children should be eliminated. When product familiarity is breeding ill health, it is time to put a stop to it," Katz said.

<http://health.usnews.com>

1. In this study, what were the children asked to do?
 - A. To decide which food had a better taste.
 - B. To decide which wrapping paper looked nicer.
 - C. To guess which food came from McDonald's.
2. Why did the children prefer the food in the McDonald's wrapper?
 - A. Its taste was different from the food in unmarked wrappers.
 - B. The cover was colourful.
 - C. They believe that anything made by McDonald's tastes better.
3. How many types of food did the kids taste-test?
 - A. Three.
 - B. Four.
 - C. Five.
4. Which McDonald's item was preferred by the largest percentage of children?
 - A. branded carrots
 - B. branded french fries
 - C. branded hamburgers
5. Children's preference for McDonald's wrapper depends on (Paragraph 5)
 - A. what they ate at McDonald's.
 - B. the number of McDonald's toys they had at home.
 - C. the number of TV sets in their homes.
6. Paragraph 6 implies that the purchases of fruit and vegetables were increased thanks to
 - A. McDonald's brand on these products.
 - B. McDonald's spokesperson.
 - C. moms, families and children.
7. What is Dr Robinson's advice to the fast-food industry?
 - A. Change menus and include more high-fat foods.
 - B. Encourage high-calorie food consumption.
 - C. Promote healthier food choices.
8. Which of the following is true of paragraph 8?
 - A. Advertisers are playing a fair game with young children.
 - B. McDonald's does not invest enough money in advertising fast-food products for children.
 - C. Young children are unaware of the intention of advertising.

2.2 Read the text and choose from the titles A-I the one which fits each gap (1-8). There is one extra title which you do not need to use.

1.

The International Astronomical Youth Camp (IAYC) 2009 will take place in southern Poland, near the small town of Korbielow in the Beskid Zywiecki district which is part of the outer Eastern Carpathians.

2.

The IAYCs are organised by an international team of students and young scientists. They are all volunteers who started as participants in the IAYC and were then asked to join IWA, the association that has been organising these camps for almost forty years now. It must be stressed that we do not have any commercial interest in organising the IAYCs. However, IWA IAYC has a great deal of experience in organising these camps.

3.

You also must be able to communicate in English. As we all come from different countries, English is the common camp language. Therefore, you have to speak English not only during the activities in the working groups and the non-astronomical programme, but throughout the entire camp. The aim of this is also to discourage people from the same country or language group to spend all their time together. IAYC offers you a great opportunity to make friends from other countries and it would be a pity to waste that opportunity. You should not worry though, as your English does not need to be perfect. But you should be able to have a normal conversation without a dictionary.

4.

The IAYC day starts with breakfast at 12:00 (noon). After breakfast, the first working group session takes place. The working group sessions last about two hours, and after that there is some free time. You can participate in one of the sports competitions, learn how to develop photos, build and launch micro-rockets, take a walk with your friends... you choose. After dinner, it's NAP time (NAP stands for Non-Astronomical Programme), then a 2-hour evening session. Around midnight we have a light meal and if the sky is clear we observe. Three days are reserved for a special NAP programme, an excursion and a free day. At ten o'clock in the evening, the second daily working group session takes place. A light meal at midnight ends this evening working group session. If the sky is clear, you will have the opportunity to observe afterwards.

5.

Most of the astronomical activities in the camp take place in working groups. There are eight working groups; each one has about 8 participants and one leader who is responsible for the group. Every member of the group works on his or her project, either alone or in groups of 2 or 3. At the end of the camp, everybody will write a small report on the project and all

these reports are then gathered in a book which will be sent to you after the camp. This makes a nice souvenir and a good way to know what everybody worked on during the camp.

6.

Doing astronomy for three weeks without anything else drives you nuts. That's why every day after dinner, there is an anything-but-astronomy activity with the entire group: group games, singing evenings, discussions and many more things.

7.

If you want to know more about the IAYC, or if you want to participate in next year's camp, then email us at info@iayc.org. People having serious problems paying this participation fee can apply for a grant. If our financial support is necessary for you to attend the camp, then contact Ana on the address below or write an email to info@iayc.org in order to obtain the application form for our limited grant programme.

Adapted from www.iac.org

- A.** About IAYC
- B.** A lot of good telescopes
- C.** Contacting the IAYC
- D.** IWA: the organisation behind the IAYCs
- E.** Life in an IAYC camp
- F.** Non-astronomical programme
- G.** Participants in the IAYCs
- H.** Working groups

3. GRAMATIKA DHE LEKSIKU

3.1 Read the text and choose the correct answer (A, B, C or D) to fill in the gap.

MONTENEGRO – WILD BEAUTY OF THE MEDITERRANEAN

I'm planning a **(1)** to Montenegro by car at the beginning of September. We think to enter Montenegro and **(2)** one night in Kotor, three or four in Budva (using it as a base to **(3)** the surroundings and to enjoy the beaches), **(4)** go inland to spend a **(5)** of days in Žabljak.

I'm wondering:

Which is the better way from Budva to Žabljak? Via Nikšić (visiting Ostrog Monastery) or via the Morača valley (visiting Morača Monastery and **(6)** Tara river)?

Do you have **(7)** advice, suggestions to my planned itinerary?

1.	A excursion	B journey	C vacation	D voyage
2.	A pass	B reach	C remain	D spend
3.	A attend	B go	C visit	D walk
4.	A after	B before	C than	D then
5.	A couple	B few	C pair	D some
6.	A a	B an	C --	D the
7.	A all	B any	C each	D other

3.2. Read about Marko, a Montenegrin boy who is attending Mountain Summer Camp in America, and write the correct forms of the verbs in brackets:

"This is my first visit to America and it's awesome, really! There **(1)** (be) about 60 children here and every day is rich with various activities and competitions.

Last week, for example, we **(2)** (have) a skiing competition. I wasn't very successful but who cares, it was fun! They also organize a lot of exciting trips.

We **(3)** (visit) two national parks so far, but I can't wait **(4)** (see) the Colorado Canyon which is scheduled for next week.

I will never forget my first evening here. All the children **(5)** (sit) around the campfire and it was all so exciting because I **(6)** (not see) a real campfire before. A great, great experience!

I really enjoy **(7)** (learn) a lot of new stuff here. At the moment, I **(8)** (prepare) a report on extreme sports in Montenegro. Hope everything goes well with my presentation. When I return home, I **(9)** (try) to save some money so that I can attend this camp again. Actually, I promised Jack, my best mate here, that I **(10)** (come) back next year."

3.3 Transform the following sentences using the given word(s) so that they have a similar meaning. You can use no more than five words including the given word.

1. It's possible that he is busy now.

MIGHT

He busy now.

2. Africa doesn't have enough water, so they can't grow a lot of crops there.

MORE

If Africa, they would be able to grow a lot of crops there.

3. At the moment, he is collecting old books for school libraries.

COLLECTED

At the moment, old books for school libraries.

4. "Did you really buy this beautiful sweater for me, Bill?"

BOUGHT

She wondered that beautiful sweater for her.

5. We haven't arranged to do anything in particular this weekend.

ARE

We anything in particular this weekend.

4. TË SHKRUARIT

4.1 You want to go to a concert / a sports event. Tell your friend about it and ask him / her by e-mail to join you.

Fill in the field: **Subject**.

In the writing area:

- include when and where the concert / sports event will take place
- invite your friend and say why you should go to that event

Write **40-50** words.

From:	Inva / Iliri
To:	
Subject:	
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

6. Zgjidhja e testit dhe mënyra e vlerësimit

1. TË DËGJUARIT

Gjithsej 25 pikë

Detyra 1.1

1. A
2. A
3. C
4. C
5. B

Detyra 1.2

- 1 – A
- 2 – B
- 3 – C
- 4 – C
- 5 – C

2. TË LEXUARIT

Gjithsej 25 pikë

Detyra 2.1

1. A
2. C
3. C
4. B
5. C
6. A
7. C
8. C

Detyra 2.2

1. A
 2. D
 3. G
 4. E
 5. H
 6. F
 7. C
- B je suvišan.

4. TË SHKRUARIT

Gjithsej 25 pikë

Detyra 4.1

Shkrimi i mesazhit/letrës nga 30 deri në 50 fjalë – 40% ose 10 pikë

Detyra 4.2

Shkrimi i hartimit nga 100 deri në 120 fjalë – 60% ose 15 pikë

3. GRAMATIKA DHE LEKSIKU

Gjithsej 25 pikë

Detyra 3.1

1. B
2. D
3. C
4. D
5. A
6. D
7. B

Detyra 3.2

1. are
2. had
3. have visited
4. to see
5. were sitting
6. hadn't seen
7. learning
8. am preparing
9. will try
10. would come

Detyra 3.3

1. He might be busy now.
2. If Africa had more water, they would be able to grow a lot of crops there.
3. At the moment, old books are being collected for school libraries.
4. She wondered if Bill had really bought that beautiful sweater for her.
5. We are not doing anything in particular this weekend.

Kriteri për vlerësimin e shkrimit – të e-mailit prej 30 deri në 50 fjalë

	PËRMBAJTJA	LEKSIKU	GRAMATIKA	LIDHSHMËRIA
GËLLIMI	Vlerësohet nëse → mesazhi i përgjigjet temës → janë të pranishëm të gjithë elementet e dhënë → përgjigjet forma e hartimit (mesazhit)	Vlerësohet → të drejtuarit zyrtar/ jozyrtar (regjistri) → përdorimi i fjalëve, frazave, idiomave; kolokimit → drejtshkrimi (të shkruarit drejt të fjalëve, shenjave të pikësimit)	Vlerësohet përdorimi i drejtë i strukturave gjuhësore në nivel të formës së fjalëve → frazave → klauzave → fjalive	Vlerësohet → tërësia e tekstit, → përdorimi i fjalëve dhe sintagmave me të cilat lidhen idetë
	2 → teksti në tërësi i përgjigjet temës së dhënë → janë të pranishëm të gjithë elementet e dhënë → është përdorur forma përkatëse	3 → regjistri përkatës → fjalori përkatës → gabimet minimale (2 deri në 3)	2 → përshtatja në përdorimin e strukturave gjuhësore, numri i vogël i gabimeve	1 → lidhshmëria në nivel të tekstit → përdorimi i fjalëve dhe sintagmave me të cilat lidhen idetë
	1 → teksti i përgjigjet temës së dhënë, por i mungon deri gjysma e elementeve të dhëna; ose 20-30% e tekstit është i parëndësishëm për temën e dhënë	2 → kryesisht regjistri përkatës → shprehjet dhe frazat standarde /riprodhim, gabime gjatë përdorimit të gjuhës më të komplikuar → gabime të përkohshme në shkrim	1 → përdorimi i kufizuar i strukturave standarde gjuhësore, pakuptueshmëria e përkohshme → gabime të shumta (deri në 50%)	0 → palidhshmëria në nivel të tekstit
NUMRI I PIKËVE		1 → pjesërisht regjistri përkatës (deri në 50% të heqjes dorë) → përdorimi i kufizuar i fjalëve → gabime të shumta/të shpeshta	0 → pakuptueshmëria → gabime të shumta (më tepër se 50%)	
		0 → pjesërisht regjistri përkatës (më tepër se 50% të heqjes dorë) → përdorimi i kufizuar i fjalëve → gabime të shumta/të shpeshta (më tepër se 50%) → përdorimi i fjalëve të papërshtatshme		
	0 zbrazët/nuk ka përgjigje ose e pakuptueshme ose e palexueshme ose temë e paqëlluar ose asnjë element i dhënë nuk është i pranishëm ose janë përdorur më pak se 50% e fjalëve të dhëna			

Kriteri për vlerësimin e shkrimit – të hartimit prej 100 deri në 120 fjalë

	PËRMBAJTJA	LESIKU	GRAMATIKA	LIDHSHMËRIA
QËLLIMI	Vlerësohet nëse → hartimi i përgjigjet temës → janë të pranishëm të gjithë elementet e dhënë → përgjigjet forma e hartimit (paragrafët , letra...)	Vlerësohet → të drejtuarit zyrtar/Jozyrtar (regjistri) → përdorimi i fjalëve, frazave, idiomave; kolokimit → drejtshkrimi (të shkruarit drejt të fjalëve, shenjave të pikësimit)	Vlerësohet përdorimi i drejtë i strukturave gjuhësore në nivel të → formës së fjalëve → frazave → klauzave → fjalive	Vlerësohet → tërësia e tekstit, → përdorimi i fjalëve dhe sintagmave me të cilat lidhen idetë
	2 → teksti në tërësi i përgjigjet temës së dhënë → janë të pranishëm të gjithë elementet e dhënë → është përdorur forma përkatëse	4 → regjistri përkatës dhe → fjalori përkatës me gabime minimale	4 → llojlloshmëria dhe përshtatja në përdorimin e strukturave gjuhësore, gati pa gabime	2 → lidhshmëria e mirë në nivel të tekstit dhe → llojlloshmëria e përdorimit të fjalëve dhe sintagmave me të cilat lidhen idetë
	1 → hartimi pjesërisht i përgjigjet temës së dhënë, por mungojnë deri në 50% të elementeve të dhënë ose gjysma e tekstit që nuk është me rëndësi ose → hartimi kryesisht i përgjigjet temës së dhënë por nuk është përdorur forma përkatëse (nuk ka paragrafe/fraza të mirësjelljes, përshëndetjeve në letër...) ose → mungon 30-50% e fjalëve	3 → kryesisht regjistri përkatës me përdorim të përkohshëm të formave të shkurtëra /gjuhës së folur (20% të heqjes dorë); fjalori i thjeshtë , i përshtatshëm me gabime të përkohshme në shkrim apo në zgjedhje të fjalëve (20%);	3 → përdorimi përkatës i strukturave gjuhësore me numër të vogël të gabimeve (deri në 20%)	1 →lidhshmëria e mirë në nivel të tekstit me palidhshmëri të përkohshme në nivel të paragrafëve ose →lidhshmëria e mirë në nivel të tekstit dhe paragrafëve me përdorim të fjalëve dhe sintagmave themelore me të cilat bashkohen idetë
NUMRI I PIKËVE		2 → pjesërisht regjistri përkatës dhe/ose →përdorimi i kufizuar i fjalëve me gabime drejtshkrimore të shumta/të shpeshta (deri në 40%), kryesisht të kuptueshme	2 → përdorimi i strukturave standarde gjuhësore me gabime të përkohshme (deri në 30%), rallë të pakuptueshme	0 → palidhshmëria në nivel të tekstit dhe paragrafëve
		1 → pjesërisht regjistri përkatës (deri në 50% të heqjes dorë) dhe/ose → fjalori shumë i kufizuar me gabime të shpeshta	1 → përdorimi i kufizuar i strukturave standarde gjuhësore, pakuptueshmëria e përkohshme me gabime të shumta (deri në 50%)	
		0 → regjistri jo përkatës dhe/ose → fjalori shumë i kufizuar me gabime të shpeshta (më tepër se 50%), shpesh i pakuptueshëm → përdorimi i fjalëve të papërshtatshme	0 → gabime të shumta (më tepër se 50%), pakuptueshmëria e shpeshtë	
	0 pikë			
	zbrazët /nuk ka përgjigje ose e pakuptueshme ose e palexueshme ose temë e paqëlluar ose asnjë element nuk është i pranishëm ose janë përdorur më pak fjalë se 50% nga numri i dhënë i fjalëve			

Testi i kuptimit të tekstit të dëgjuar – tekstet për dëgjim

TESTI 1.1

1. Listen to Kate talking about physical exercises. What kind of advice is she offering?

“In the last couple of years I've added more than a few extra kilos to my once slim figure. I joined a local gym but I never manage to find time to go there because I travel about five days a week. So I've invented a set of exercises for busy travellers like me. For example, you yourself should always carry all your bags. And it's much better to take the stairs, rather than use the escalator or elevator. In that way you can burn a lot of calories”.

2. Listen to an interview with an actress. What is the actress doing?

“Yes, I was very young when I started acting. Looking back, I'm now sure that wasn't the right thing, but no one advised me to wait. I thought I knew what I wanted, you're so sure of yourself at that age. Now I wish I'd waited a bit and carried on with my education, maybe gone to University or something, but I was just impatient to get on with my life, I suppose .”

3. Listen to Matthew describing someone. Whom is Matthew describing?

“Well, she's an amazing girl. You know, nice-looking, long legs, friendly and, yeah, talkative. That's simply the way girls are. But I really love her a lot and we get on real well. She's got beautiful blue eyes and long, curly hair just like mine. We both take after Mum, thank Goodness. Why? My old man is bald, that's why!”

4. Listen to a young man talking to his brother. What is the young man doing?

“Listen, what about going to New Zealand then? I know it's more expensive but just try and imagine us there. All that beautiful nature and stuff. We could ask granny to give us some extra money, right? OK, we'll leave her out of it. Then how about getting a job this summer? What do you say? Let's buy some newspapers and see if we can find something.”

5. Listen to a man talking to someone. What is the relationship between the man and the person he's talking to?

“Sarah, you know that I work very hard to earn some decent money for all of us. And I wouldn't mind if you spent the money I gave you on useful things. I mean, I don't expect you or your sister to save every penny I give you. But you buy so much rubbish that it really needs to stop. Right now or I will not pay for your school excursion. Which is quite expensive, by the way.”

TEST 1.2

You will hear a mother talking about her daughter's computer skills.

COMPUTER PROBLEMS? CALL A 9-YEAR-OLD

My friend Jennifer called last week with a problem. Nobody in her family knew how to decorate her daughter's house in Club Penguin, a popular children's Internet game. It was an emergency, and I got the call for help on my answering machine. "I'm not really good with computers," Jennifer's voice said apologetically. "So I was wondering if you could help tomorrow."

We're the family in our street that people always phone when they need help with their computers. Unfortunately, my husband was unavailable. And I barely know how to use the technology in my own home. But even as I tried to remember which buttons to press to delete her message, I heard Jennifer's voice say: "If so, could you please send over Sarah?" My daughter Sarah? The fifth-grader??

I realised that Jennifer is right. Of all of us, Sarah was the one whose fingers danced across the laptop like Mozart played the piano.

I found her in her bedroom, composing an e-mail message to remind her father to bring home his Mac with the new Windows emulator on it. She has been asking him to do it for weeks. "Can you visit Jennifer tomorrow?" I asked. "Let me check," she said, clicking on her Google calendar. "O.K., but I have to be back for a play date at noon."

And that was how my youngest daughter officially entered the work force as a computer support specialist. It's a job that requires strong problem-solving skills and paid an average annual salary of \$44,350. There were 514,460 people who had this job title last year.

I guess most of them were older than 9. But who knows? Things change so quickly that the expertise you have as a 9-year-old may be out-of-date by the time you're 12 or 13. You need to keep an eye on young children who know what you don't. Who knows how much time Sarah has before some smarter 5-year-old starts beating her in the computer lab at school?

The next day, Jennifer paid Sarah \$10 for an hour's work. Then Sarah went home, found her father struggling with the Windows emulator, and explained that to quit it, it was first necessary to shut down all the windows. Or something like that.

7. LITERATURA

Anna Sikorzynska, Michael Harris, David Mower: Opportunities Pre-Intermediate, Longman, 2006.

Anna Sikorzynska, Michael Harris, David Mower: Opportunities Intermediate, Longman, 2006.

FLETA PËR PËRGJIGJE

Nxënësit me test do të marrin edhe fletën për shënimin e përgjigjeve në detyra me zgjedhje të shumëfishtë. Është e domosdoshme që në vendin e paraparë t'i përshkruajnë përgjigjet e veta.

PROVIMI I MATURËS FLETA PËR PËRGJIGJE

Gjuhë angleze
gjuha e dytë e huaj

Shifra e nxënësit

Shëno kështu ☒												
1. Listening			2. Reading			3. Vocabulary and Grammar						
1.1. Detyra A. B. C.			2.1. Detyra A. B. C.			3.1. Detyra A. B. C. D.						
1.	☐	☐	☐	1.	☐	☐	☐	1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	2.	☐	☐	☐	2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	3.	☐	☐	☐	3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	4.	☐	☐	☐	4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	5.	☐	☐	☐	5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	6.	☐	☐	☐	6.	☐	☐	☐	☐
1.2. Detyra A. B. C.			2.2. Detyra A. B. C. D. E. F. G. H.									
1.	☐	☐	☐	1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	5.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
				6.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
				7.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

qendra e provimeve
MASA E
VËRTETË E
NJOHURIVE

Vaka Đurovića bb, 81 000 Podgorica
ic@iccg.edu.me, www.iccg.edu.me